



# Treskoposten

Et medlemsblad for Gabriel Scott-selskabet  
Nr. 2 august 2003 6. årgang

Redaktør: Bjørg Adine Michalsen, medarbeider: Sven Kåre Larsen - Layout/trykk: TERJES trykkeri-as

GABRIEL SCOTT-DAGENE  
2003  
5. - 7. SEPTEMBER

TEMA:  
BARN I GABRIEL SCOTT'S  
LITTERATUR.

Gabriel Scotts interesse og omsorg for barn er vel kjent. Med sine friske, uhøytidelige barnebøker fra begynnelsen av 1900-tallet ble han en fornyer av norsk barneboklitteratur. Sølvfaks, t.eks., er blitt en klassiker som stadig trykkes i nye opplag. Men Scotts barneskildringer er ikke henvist til barnebøkene. I alle hans bøker er barn viktige personer. Noen har det godt, men mange har det vondt. Alle er skildret med varme, innlevelse og sympati.

Styret og arrangementskomiteen vil atter en gang ønske velkommen til spennende og lærerike dager. Også i år har vi fått med oss gode aktører. Rikdommen i Gabriel Scotts diktning vil igjen vise seg i spennvidden fra skildringene av barns hverdag i de voksnes verden, over lidelses- og lutringshistorien til Kristofer med kvisten, til det dirrende oppgjøret med samfunnets forsømmelser i "De vergeløse".

En ekstra godbit i år er fremføring av sanger fra Et blomstereventyr, komponert av Gabriel Scotts mor, Caroline Schytte Jensen.

Vi henviser til programmet og ser frem til å møtes!

## MAUD ANGELICA OG KILDEN

I forbindelse med dåpen av prinsesse Märtha Louise og Ari Behns førstefødte, hadde Vårt Land en enquete, der de spurte en rekke kjente kulturpersonligheter om hva de ville velge som dåpssgabe til Maud Angelica.

Den kjente presten og sjelesørgeren Per Arne Dahl svarte:

"Jeg ville gå i nærmeste bokhandel og kjøpe Gabriel Scotts *Kilden* og pakket den inn i pent papir. Jeg ville også skrevet et kort med ønske om at mor og far leser den høyt hver sommer, og i særdeleshet når deres datter blir gammel nok til å forstå, slik at bokens budskap kunne følge både familien og den vesle jenta inn i hverdager og høytider."

## Aktører under Scott-dagene 2003

I år har vi tre dager med Scott-arrangementer. Både fredagen og lørdagen kommer Sturla Ertzeid, mannen som har begynt å bli fast inventar hos oss. Tre-fire ganger har han opptrådd for oss med sin lune og fine fortellermåte. Han er født i Ny-Hellesund og har vært bosatt i Søgne hele sitt liv. På Sørlandet er han kjent for sine Krag-kvelder på Bragdøya. Som pensjonist bruker han mye tid til kåserivirksomhet. Sturla Ertzeid er utdannet lærer og var rektor ved Lunde skole da han ble pensjonist.



Gjensyn med Svein Slettan

Lørdag kveld får vi besøk av Svein Slettan. Han kåserte under Scott-dagene i 1999, da temaet var Scott og barna. Det var rimelig å spørre han igjen i år, der Scott og barna atter en gang er tema. Svein Slettan er høgskolelektor på HiA. Der har han arbeidet i 9 år

med barne- og ungdomslitteratur, både gammel og nyere litteratur. Sven Kåre Larsen er oppleser på lørdagen. Også han er et kjent varemerke.

Begge kveldene er det musikalske innslag. Fredagen kommer sanger og organist Haldis Berntsen som også har opptrådt under Scottdagene, i 1999. Hun synger sanger fra Blomstereventyret. Sangene er laget av Scotts mor.

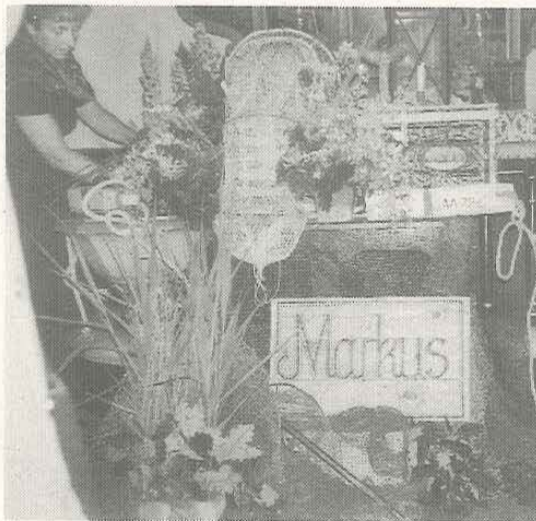
Haldis Berntsen har utdannelse fra Musikkhøyskolen og Musikk-konservatoriet og er nå organist i Tromøy kirke. Som akkompagnatør har hun med seg organist i Barbu kirke, Tom Gamble.

På lørdagskvelden når vi møtes til fiske suppe på koselige Brekkekjær, er det to Lillesandsgutter, Finn Bendixen og Dag Ellefsen, vel kjent i sitt eget miljø, som skal synges for oss. Den kvelden skal forresten hele "salen" prøve seg på Scott-sanger.

Velkommen du kjære medlem av Selskabet! Ta gjerne med deg en venn!

Hilsen BAM

## En dekoratør med varme



Karin Othilie Mollestad er en viktig person for Scott-selskabet. Hun bor i Lillesand, men er opprinnelig fra Kristiansand. Og så har hun hytte i Høvåg. Og nå kommer vi til saken: Hun er Scott-elsker og dekoratør! Den kombinasjonen er veldig bra for Selskabet. Fra første stund har Tøtta, som hun kalles av noen, laget de fineste dekorasjoner som Scott kunne tenkt seg, om han hadde levd. Hun stiller opp ved hvert eneste Scott-arrangement med sin dyktighet.

Dyktigheten består i at hun vet hva Gabriel Scott likte, det dreier seg om ville blomster,

lyng, tang, fiskegarn og andre ting knyttet til Guds frie natur og til enkelt sjøliv.

Men ikke nok med det! Hun lager enkle vidunderlige kranser når Scott-varden bekranses hvert år under Dagene. Jeg lurte på hvor mange slike kranser hun har laget til Scott. Hun nøyer seg ikke med å bekranse Scott-varden utenfor kirken i Høvåg. Også graven hans på Tromøya får en krans når anledningen byr seg.

Kortene til Tøtta er kjent for mange. Med gotisk skrift og en enkel tegning dekorerer hun kort med sitater fra Scotts bøker. Disse kan man som regel få kjøpt under "Scott-dagene" i september. Fine å sende til noen du mener fortjener et slikt kort. Som skrevet annetsteds i avisen her, er alle rommene på Hotel Norge dekorert med slike kort. Hun blir ofte spurt om å dekorere festbord.

Og da må man regne med at hver gjest får et Scott-sitat! Så de kan brukes til litt av hvert. Karin Othilie føler selv at hun på den måten kan vise hvem Scott er.

Vi er veldig glade for å ha henne i vårt selskab. Det er ikke bare at hun produserer kunst, hun gjør det med ekte kjærlighet til Scott!

BAM



## HILSEN FRA LEDERSKAPET

Vi vil også med dette nummeret av Treskoposten sende en hilsen til våre medlemmer, spesielt til dere som har vanskelig for å delta på våre arrangementer. Det er styrets ønske at Treskoposten kan bli et bindeledd mellom dere og oss som står mer sentralt i selskapet. Treskopostens spalter er åpne for innspill fra medlemmene, og det kunne være fint om den kunne utvikle seg til et "korrespondansested" for medlemmene.

Av årets begivenheter vil vi først dra frem den nødvendige revidering av selskabets vedtekter som styret har arbeidet med. Denne ble vedtatt på årsmøtet 22. februar. Revisjonen er i seg selv en gledelig begivenhet. Den viser bl.a. at selskapet er i endring og vekst, og det er jo målet for en levende organisasjon. De nye vedtektene er vedlagt dette nummer av Treskoposten.

Vi hadde også i år er vellykket vårmøte med lødig innhold og godt fellesskap. Vi ønsker bare at flere kunne ha anledning til å delta på disse samlingene.

Boksalget går bra, spesielt "Helgenen" har solgt bedre enn forventet. Vi har også fått tips om at "The Golden Gospel" blir brukt som hilsen til engelsktalende kontakter i USA og Canada. Scottforlaget er også blitt knyttet til Forlagssentralen, slik at lister over våre Scottbøker blir sendt ut til bokhandlere i hele landet. Antropos forlag, som bl.a. forsyner Steiner-skolene med litteratur, har bestilt en rekke ulike eksemplarer.

I 2003 vil det ikke bli gitt ut en ny Scott-bok, men Jacob Jervells foredrag om Scotts religiøse forfatterskap kommer i bokform og vil bli presentert på årets Scott-dager. Se omtale.

En annen begivenhet er at Aschehoug sender ut en ny-utgave av "De vergeløse" i Det norske språk- og litteraturselskaps klassikerserie. Høgskolelektor Svein Slettan har skrevet et fylldig etterord, der han setter boken inn i en litterær og samfunnsmessig sammenheng. Fædrelandsvennen presenterer boken under tittelen: "Gabriel Scott som samfunnsrefser". Enda en ny side av et rikt forfatterskap blir her trukket frem.

Og i løpet av våren har Per Jakob Skaanes levert sin hovedoppgave om Gabriel Scott og mystisismen. Se omtale.

Ellers er mange aktører i sving med opplesning, kåserier, vandring i dikterens fotspor, så det ser ut som at det er en stigende interesse for en diktning som strekker seg langt utover "Sørlandet". Og det er vel en gledelig avslutning på en hilsen fra lederskapet!

Fleseid 24.07.03

Kristine Gauslaa Gilje og Torstein Gilje

## HØSTMØTET 2003

Styret arbeider med et høstmøte også i år på Arendal bibliotek. Programmet er ikke fastlagt enda. Følg med på oppslag, i avisen og på vår hjemmeside, [www.gabrielscottselskabet.no](http://www.gabrielscottselskabet.no)

## ÅRETS BOK

Dr. theol. Jacob Jervell:

### GUD VELSIGNE VÅRHERRE Gabriel Scott som teolog?

Professor dr. theol. Jacob Jervell er vel kjent som teolog, både i Norge og internasjonalt. At han også har en omfattende kjennskap til Gabriel Scotts litteratur, er mindre kjent. I denne boken er samlet fire foredrag om høydepunktene i Gabriel Scotts religiøse diktning:

#### KILDEN DET GYLNE EVANGELIUM HELGENEN FERGEMANNEN

Tittelen på boken er et sitat fra "Det gylne evangelium." St. Peter får tillatelse av Vårherre til å gå på komedie og se et skuespill som heter "Teologen på nålen." Der fremstilles Vårherre som en stillfarende kjærlighetens apostel, i skarp kontrast til sine debatterende tjenere med kappe og krage. Resultatet for St. Peters del er at han går forferdet hjem og formulerer et nytt 7. bud: Du skal ikke være teolog.

Gabriel Scott var selv prestesønn, og hans skarpe kritikk av "prestekirken" og den norske utgave av luthersk kristendom slik den ble praktisert i første del av 1900-tallet, er vel kjent. Men dette bør ikke skygge for at han i alle sine bøker var opptatt av den religiøse dimensjon i tilværelsen, utformet i en klar kristen kontekst, spesielt i de fire verkene som her er omtalt.

I disse bøkene møter vi – "Gud Fader, den allmechtige, himmelens og jordens skaper" - og mennesker i møte med sin Gud. Guds altomfattende kjærlighet understrekes, men også menneskenes skyld og ansvar. Gabriel Scotts Gud nøler heller ikke med å utsette sine menneskebarn for de hardeste prø-

velser. Paulusordene om "det prøvede sinn" ligger i bunnen av mange av Gabriel Scotts bøker, det prøvede sinn som gir håp.

Professor Jacob Jervell er en av de få, hvis ikke den eneste fremtredende teolog i vårt land som har interessert seg for Gabriel Scotts Gudsbylde og menneskesyn, og sett dem i forhold til vår lutherske kristendomsforståelse.

Han sier selv: "Min store leseropplevelse i gymnastiden var "Kilden".

Den har aldri siden sluppet taket. Under arbeidet med disse foredragene har jeg kommet til at Gabriel Scott ikke har fått den plass i norsk litteratur som han fortjener. Han var dikter, og dem er det ikke så mange av i vårt land."

Foredragene er holdt under Scott-dagene i Lillesand i perioden 1998-2002, og har vært mottatt med entusiasme og begeistring av en tallrik tilhørerskare. Det er med denne bakgrunn at Gabriel Scott Selskapet nå gir dem ut, i håp om at en større leserkrets kan fordype seg i dem.

Boken vil bli presentert og blir til salg under Scott-dagene i september og anbefales på det varmeste. Alle som gleder seg over Scotts diktning, får her en anledning og hjelp til å trenge dypere inn i Scotts "vanskeligere" bøker; noe som igjen kan bli kilde til en ny, stor opplevelse.

Med sine dyptpløyende analyser av Gabriel Scotts religiøse/filosofiske bøker, bør den også være aktuell for studenter og andre som ønsker å nærme seg Gabriel Scott fra en faglig synsvinkel.



## VELLYKKET TUR TIL GAMLE HELLESUND

Gabriel Scott Selskabets tur Kristi Himmelfartsdag ble meget vellykket. En åpen livbåt fra Skottevig maritime center hentet oss på kirkebygga, og i det fine været ble det en trivelig tur gjennom Kassenkanalen til den gamle skolen på Sandøya i Gamle Hellesund. Her orienterte Anders Bjørnholmen om skolen og øyene. Skolen var i bruk til 1958, da var det bare en elev igjen i kretsen. Det er Lillesand kommune som eier skolen, men Høvåg historielag står for det daglige ansvaret. Det holdes basarer der hvert år, og som bildet viser, setter interiøret oss tilbake til tidligere tider. Siden vi var i en skolestue, åpnet vi med en sang, "No livnar det i lundar", og alle stod ved siden av pultene med hendene foldet, slik det var tidligere. Ingerd Modal fortalte og leste på uforlignelig vis fra "Jernbyrden", der mye av handlingen foregår i Gamle Hellesund. I tillegg var det musikk på sag og harmonium, og 2-3 av deltagerne førte oss gjennom alle versene på "Tre søte småbarn." Vi var ca 30 personer med på turen, og selvsagt hadde vi en god stund med mat, kaffe og prat. Når Scott-venner kommer sammen, går alltid praten hyggelig.



Kaffepause utenfor skolehuset



Anders Bjørnholmen orienterer om skolehuset



## Intervju med Gabriel Scott – til klasseavisa "Blekkspruten" i 1949.

Vi takker Sigrun Gjennestad fra Tromøya for å ha sendt dette intervjuet som elever av årgang 1938 gjorde av Gabriel Scott. Vi synes det er hyggelig å kunne ta det med i "Treskoposten".

1. *Hvor er De født?*

- Jeg er født i Leith i Scotland.

2. *Hvordan likte De å gå på skolen?*

- Jeg likte det veldig dårlig, jeg syntes det var aldeles forferdelig.

3. *Var De flink i norsk?*

- Det er vanskelig å svare på. Men jeg var svært dårlig i rettskrivning. Min lærer sa at hvis jeg hadde vært bedre i rettskrivning, hadde jeg fått en bedre karakter.

4. *Hvilket fag likte De minst?*

- Det måtte vel bli matematikken.

5. *Hva tid begynte De å skrive?*

- Mitt første vers laget jeg da jeg var 7 år, og jeg begynte å skrive da jeg var 9 år.

6. *Hvorfor skriver De nettopp Sørlandshistorier?*

- Jeg skriver jo ikke bare Sørlandshistorier, men det jeg skriver om Sørlandet kommer av at jeg kom hertil som barn, og jeg synes det er så pent her nede.

7. *Kjenner De noen fanter personlig, og har De hatt noen opplevelser med dem?*

- Ja, jeg kjenner mange, og jeg har vært om bord og pludret med dem helt fra jeg var gutt.

8. *Kjenner De Peder Ro?*

- Ja, bevares, visst kjente jeg ham!

9. *Hvor har De fått den utstoppede alligator henne som henger på veggen?*

- Den var i huset da jeg kjøpte det. Så ble den ropt opp på auksjon og jeg kjøpte den. Jeg tenkte den skulle være et lykkedyr, og spikret den opp på veggen.

10. *Hva kan det være at De har kalt katten Markussen?*

- Jo, det kommer av at da jeg så ansiktet dens tenkte jeg: Du passer til å hete Markussen. Det er ofte en kan se på folk hva de passer til å hete.

11. *Hvordan liker De katter?*

- Fryktelig godt! Det er det deiligste dyr som finnes!

12. *Har De noen gang laget mat selv?*

- Ja, mangfoldige ganger, minst 100 ganger! Jeg har bodd ganske alene, og da måtte jeg lage all maten alene. Derfor kan jeg steke fugl og fisk.

13. *Hva er Deres livrett?*

- Jeg må vel si: spekesild!

Onkel til Lita – som var journalist og senere redaktør av "Vestlandske Tidende", laget spørsmålene og Lita Bjerkholt og Magnhild Bergh tok "Skilsøyerja til Tromøya – 25 øre kostet det. Vi gikk til "Maagereiret", og da intervjuet var over, fikk vi varm kakao og fersk hjemmelaget kringle.

## Mystikeren Gabriel Scott – ny hovedoppgave

Enda en gang er det avlevert en hovedoppgave med Scotts religiøsitet som motiv. Oppgaven har fått tittelen "Salige er de rene av hjertet, for de skal skue Gud". Oppgaven er skrevet innenfor faget Idéhistorie ved Universitetet i Oslo, og forfatteren er Per Jakob Skaanes, Lillesand. Skaanes har konsentrert seg om mystikk i Scotts forfatterskap. Han har benyttet seg av bøker som *Kilden*, *Stien*, *Hyrden*, *Helgenen*, trilogien *En drøm om en drøm og Fergemannen*.

Mye av arbeidet Skaanes har gjort, er nybrottsarbeid. Det kan derfor være et bidrag til bedre forståelse av den mystikken som blir beskrevet i Scotts bøker. For det meste er det naturmystikk man opplever i bøkene, spesielt i *Stien*. Skaanes konsentrerer seg om det man vil kalle religiøs mystikk, og han poengterer at det ikke kan kalles for spesifikk kristen mystikk, og det tror jeg han har rett i. Ikke i noen av bøkene er det beskrivelser som tyder på at denne mystikken kan forbindes med kristendom. Navnet Jesus blir f.eks. aldri nevnt. Skaanes sier selv at det han fant, stort sett var "en panenteistisk naturmystikk i en allmennreligiøs orientering". Det er allikevel her viktig å tilføye at selv om den religiøse mystikken man møter i Scotts skildringer ikke kan betraktes som noen spesifikk kristen type mystikk, er det åpenbart at de litterære kildene til Scott skildringer er å finne i den kristne mystikken.

Ellers synes Skaanes at det var uventet og interessant at mystikken i Scotts bøker ofte er ledsaget av etikk der kjærlighet og godhet er viktige begrep. Kjærlighet til omgivelsene er en frukt eller en del av det å oppleve samhörighet med altet og Gud. En mystiker er ellers ofte blitt anklaget for å være innadvendt og verdensfjern, sier Skaanes.

Det er vel ingen tvil om at Gabriel Scott selv var mystiker – eller teomist, som han kalte seg. Det forteller han selv i brev som er bevart. Frem til han var ca 40 år hadde han en spesiell evne som ga han opplevelser der han så inn i, ble løftet opp til noe som vanskelig kan beskrives med ord;

han opplevde et klarsyn som var ledsaget av en samfølelse med altet. Men opplevelsen ga også lykkefølelse og fred. Scott sier selv i et brev: Den mystiske erfaring er en virkelig erfaring.

Med bakgrunn i at Scott har hatt sine sterke mystiske erfaringer, er det interessant å lese hvordan Skaanes trekker frem ulike personer i bøkene og lar oss få del i Scotts måte å beskrive deres mystiske opplevelser på. Skaanes nevner også et brev som Scott sendte til Samtidens redaksjon i 1952, der han uttrykker misnøye med at mystikken har så trange kår i Norge.

I første del av oppgaven som omhandler forutsetninger for forfatterskapet skriver Skaanes om filosofer, forfattere og kulturpersonligheter av betydning for Scotts forfatterskap. Han mener her å påvise klare innslag fra disse gjennom direktehenvisninger til eller sitater fra verker av forskjellige tenkere. I tillegg er det en liten presentasjon av dem, som for eksempel Ernest Renan og Jacob Böhme. – Jeg har savnet dette aspektet under lesningen av litteratur om Scott. Jeg har fornemmet innslag fra disse, men aldri fått det påvist tidligere. At jeg nå har gått tett inn på verkene til disse og funnet flere sitater fra disse igjen i Scotts romaner mener jeg er en viktig del av nybrottsarbeidet. Jeg vil tro det også må være spennende for Scott-entusias-ter, sier Skaanes.

Jeg tror at tiden vi lever i nå er mer moden for denne type opplevelser, og jeg vil derfor anbefale hovedoppgaven til interesserte. Du kan ringe til P.J. Skaanes (95747983), eller ta kontakt med Høvåg Bygdebu (37274597) for å få fatt i den. Den finnes også på biblioteket i Arendal og Lillesand. Fra september vil den også være tilgjengelig i Kristiansand. Ellers har Universitetsbiblioteket i Oslo flere eksemplarer slik at det vil være mulig for et hvilket som helst bibliotek å fjernlåne derfra.

BAM/PJS.

## Vet du at

- i løpet av 2002 passerte Selskabet 200 medlemmer.
- medlemsmassen består av vel så mange menn som kvinner.
- en stor prosent av medlemmene er pedagoger (mer enn 30%).
- i Arendal møtes seks damer en gang i måneden og leser *Helgenen*.
- de foretrekker å lese høyt for hverandre. Det gir ro og en spesiell opplevelse.
- i Larvik finnes det en lesegruppe på tre menn som møtes jevnlig og leser Scott-bøker.
- de spiser også fiskesuppe den kvelden – det forteller Stephen Frydenlund på telefonen.
- "Treskoposten" er interessert i å høre om det er flere som har startet lesegruppe på Scotts litteratur.
- dette bladet er det ellefte i rekken av Treskoposten som er kommet ut.
- Jacob Jervell har kåsert 4 ganger under Scott-dagene.
- vi utgir disse kåseriene i et hefte som kan kjøpes under Scott-dagene i år.
- veldig mange på Sørlandet har i årenes løp skrevet særoppgave om Scott.
- det er nå (mai 03) kommet en ny hovedoppgave om Scott.
- tittelen er: Salige er de rene av hjertet, for de skal skue Gud.
- Hovedoppgaven er omtalt annetsteds i avisen vår.
- alle rommene på Hotel Norge i Lillesand har Scott-sitater på veggen.
- du kan lese om navnet *Treskoposten* i Jernbyrden.

## Årsmøte i februar 2003

På Brekkekjær møtte det 17 medlemmer til årsmøtet 22. februar. Årsmeldingen for 2002 ble trykket i "Treskoposten", forrige nummer. Det ble et godt år, økonomisk sett, på grunn av støtte fra Sørlandet i 100 og Aust-Agder fylkeskommune. Vi gikk faktisk med overskudd for første gang!

Styrets forslag til endring av vedtektene ble vedtatt. Disse er sendt til alle medlemmene. Bl.a. ble det foreslått kontingentheving. Men man bestemte seg (enstemmig) for å fortsette med samme kontingent en stund til. Man betaler for ett år om gangen. Det er ikke mulig lenger å betale for fem år. Det kom også inn et forslag fra Sven Kåre Larsen om å markedsføre Scott blant dagens unge, noe styret skulle behandle videre. Larsen selv er en ihuga Scott-misjonær blant unge mennesker i Kristiansandsområdet og hadde med seg to interesserte HiA-studenter på årsmøtet. Dette er et bra initiativ. Scottselskabets medlemmer har nok en gjennomsnittsalder på et sted mellom 50 og 60 år, så vi trenger nye friske krefter. Årsmøtet ble innledet med opplesing av en ukjent historie av Gabriel Scott. Det er atter en gang Sven Kåre Larsen som klarer å finne frem til de ukjente historiene og som leste opp. Gudene vet hvordan han klarer å finne dem frem!

Til avslutning fremførte Asbjørn Christiansen Pider Ro-historier, til alles store fornøyelse.

BAM



"Aldrig et øieblik i mitt liv har jeg kjedet mig –"

## Inga Bjørnsons minneord om Gabriel Scotts mor

(Fra bladet "Urd" 12. oktober 1935)



Caroline Mathilde Schytte Jensen, Gabriels mor.

Gabriel Scotts mor, Caroline Mathilde Schytte Jensen, så dagens lys i Fredrikshald 1. mars 1848, og avgikk ved døden på Hansens Pensjonshjem på Ullevål i Oslo den 24. september 1935. Hun hadde da bodd i hovedstaden i 37 år. Etter at hennes mann, sogneprest Svend Holst Jensen, på grunn av sykdom, måtte gå av som prest i Grimstad, hadde de sitt hjem i Oslo. Han avgikk ved døden i november 1908, bare 62 år gammel, og ble gravlagt på Vår frelsers Gravlund. Caroline Mathilde ble stedt til hvile i samme grav som sin mann. Den store granittstøtten til minne om Gabriel Scotts foreldre står der fremdeles. Vi har av Gabriel Scotts biograf, Truls Erik Dahl, fått oversendt de minneord som Inga Bjørnson skrev om Caroline Mathilde Schytte Jensen.

"Et betydelig og særpreget menneske – prestefrue, komponist, Caroline Schytte Jensen, er død i Oslo, 87 1/2 år gammel. Hun var født i Fredrikshald av foreldrene kjøpmann Hans Holst Schytte og hustru Anna Marie Faye. Moren var meget musikalsk – og der hersket et særlig rikt musikkliv i Halden på den tid. Der blev stiftet dramatisk forening m.m., så Caroline fikk vokse op under full musikk, mens familien bodde i Fredrikshald. Senere flyttet den til Hurum – og der blev det nok å gjøre for den unge Caroline. Som den eldste av søskenflokket og med syk mor, blev husets stell mer og mer overlatt til henne. – Men hun hang i, kokte og sydde, og sang innimellom, det var jo dette – at all hennes hu stod til scenen. Kunstner var hun – og på fantasiens vinger fløi hun over hav til fremmed land. Dit kom hun også i virkeligheten – som den høit begavede sjømannsprest og forfatter Svend Holst Jensens lykkelige brud. De drog til Skottland og de drog til England. Sjømannsmisjonen interesserte dem sterkt og et rikt utviklende liv levde de der.

I 1881 flyttet de til Norge, til Høivaag prestegård og senere til Grimstad. Make til prestefrue til å få det til å gro og bli fint i haven, skulde en aldri ha sett. Hun

grov og plantet og var næsten ikke til å få inn til måltidene. Rask var hun som få, vanskeligheter fantes ikke, og hun tok i, men fortok sig også og løftet en dag for tungt. Det blev skjebnesvangert. Vanskeligere og vanskeligere blev det å gå. Hun klaget ikke. Har aldri gjort det. Og så en dag kunne hun ikke reise sig mer – benene var lammet.

Slik var det første gang jeg så henne, sittende i sin stol – ikke trist og motfallen. Nei! Lys, glad og med et bord foran sig fullt av bøker, tidsskrifter, blade og fotografier. Heders-plassen, den hadde Wergeland. Han stod inne i et blomsterflor. Hun elsket Wergeland. Hver dag på hans fødselsdag holdt hun fest. Vi som hadde den glede å få være hennes venner, møtte alltid op, år efter år.

Ja, Caroline Schytte Jensen var en merkelig kvinne. Hun levde et rikt liv, der hun satt fengslet til sin stol i 13 år. Tiden rakk ikke til for henne. "Aldrig et øieblik i mitt liv har jeg kjedet mig", utbrøt hun en dag og la til med strålende humør: "Jeg vilde ikke bytte med noen av dere som flyer omkring". I det samme gjorde hun en flott bevegelse så noe av det som lå på det besatte skrivebord styrtet av sted. Jeg reiste mig for å plukke op. – Nei takk, kjære venn, ropte hun lystig og tok frem et merkelig redskap, en slags kombinasjon av en sammenfoldet saks og knipetang, som lynsnart skjøt ut i været, den blev så lang at jeg har aldri sett maken, og den grep fatt i de flyktende papirer og holdt dem fast – foldet sig sammen og la sitt bytte der det hørte hjemme. – Ja, denne saksen er min beste venn, sa fru Schytte Jensen og lo fornøiet, den er alltid og bestandig en tjenende ånd. Ikke så å forstå at hun blev sittende der alene. Nei, hun hadde mange om sig – mest sin elskede brordatter, fru Anna Sofie Østlyngen. Nøkkelen til værelset lå i postkassen. Postkassen var åpen. Det var bare å lukke sig selv inn. Hun var i sannhet sine venners venn – og slik som hun kunde lytte til andres bekymringer og gi de rette trøstende råd. Om sine egne tyngsler talte hun ikke.

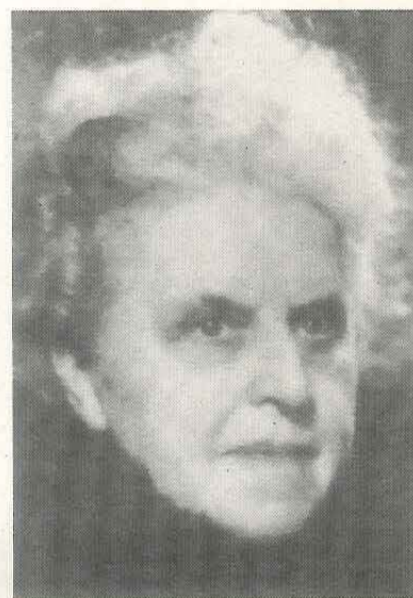
Fru Schytte Jensen har utgitt 200 komposisjoner, flest barnesanger. Mest kjent er "I solen" og "Getsemane". Hun har satt musikk til et tysk billeddikt, "Blomstereventyret", oversatt til norsk av hennes sønn, dikteren Gabriel Scott, som ble opført på Nationalteatret 1906 – og hun har utgitt gamle skotske melodier med norske ord av Holst Jensen, og den yndige barnesang "Venter på far". En mengde avisartikler skrev hun. Interessert var hun i alt som foregikk. Hun stilte sig i spissen for innsamling til trengende i Ungarn efter krigen (1. verdenskrig) og fikk inn mange penger. Hun ivret for feriekoloniene m.m. Hennes ånd var alltid levende og virksom.

Tenk hvad det måtte være – sitte slik lam år for år igjen. Det er vanskelig å

forstå hvad det vil si, men hun greiet det, hun gav aldri op. Hvilken viljestyrke, hvilken utholdenhet – hvilken tro på livet. Det burde vært lagt et flagg over henne."

### Etterord:

Jeg var nysgjerrig på hvem denne Inga Bjørnson kunne ha vært, om hun var i slekt med vår store dikterhøvding Bjørnstjerne Bjørnson. Og så viser det seg at B.B. var hennes onkel. Følgende har jeg funnet om ovenstående Inga:



Inga bjørnson

Hun så dagens lys i Christiania den 4. mars 1871 som datter av Bjørnstjerne Bjørnsons yngre bror byfogd Peter Elias Bjørnson og hustru Laura Mathilde Riiser Larsen. Inga ble gift i hovedstaden 21. juli 1892 med den kjente kunstmaleren Eyolf Soot, født 1858, død 1928.

Dette ekteskapet ble oppløst 25. juni 1900. Hun ble for 2. gang gift 15. oktober 1901 med den store skuespilleren Harald Stormoen, født 1872, død 1937. Heller ikke dette ekteskapet holdt – de ble skilt 15. juni. 1909.

Inga Bjørnson debuterte som skuespiller på Rulle Rasmussens Kristiania Centralteater 15. november 1899, som Annisja i "Mørkets makt" av Leo Tolstoj. Men hun forlot snart scenen og gikk over til journalistikken. Samtidig gjorde hun en meget betydelig sosial innsats, fra først av i samarbeid med Ólafía Jóhannsdóttir. Fra ca. 1910 arbeidet hun med å få brakt barn og gamle i Kristiania ut på landet om sommeren; senere, da feriekolonier for barn var gått over til å bli en kommunal sak, konsentrerte hun sitt arbeid om landturer for de gamle. Denne virksomheten som skaffet henne tilnavnet "Inga Utflykt", ble i de senere år sikret ved private midler, "Ud-i-solen-fondet", og hun kunne fortsette med den til høyt oppe i årene. Et annet betydningsfullt tiltak fra hennes side var Barneteatret, som hun åpnet 5. november 1922, opprinnelig sammen med Signe Heide Steen. Flere skuespillere fikk her sin første utdanning, bl.a. Henki Kolstad og Lars Nordrum. – Inga Bjørnson avgikk ved døden i hovedstaden 8. mars 1952, 81 år gammel.

Sven Kåre Larsen

### BØKER GITT UT I REGI AV GABRIEL SCOTT-SELSKABET

|                                    | Pris    | Medlemspris |
|------------------------------------|---------|-------------|
| Jernbyrden, bind I og II           | 298,-   | 208,-       |
| Vester i skjærene                  | UTSOLGT |             |
| Tripp Trapp Tresko                 | UTSOLGT |             |
| Hollender-Jonas og Gutten i Røyken | 98,-    | 68,-        |
| Sølvfaks                           | 120,-   | 84,-        |
| Pider Ro                           | 148,-   | 104,-       |
| Det spøker                         | 198,-   | 138,-       |
| Skipper Terkelsens levnetsløp      | 179,-   | 125,-       |
| Jagtjournalen                      | 179,-   | 125,-       |
| Alkejegeren                        | 249,-   | 174,-       |
| Helgenen                           | 249,-   | 174,-       |
| Det gylne evangelium               | 249,-   | 174,-       |

I tillegg kan vi skaffe "Et blomstereventyr": kr. 158,- fra Antropos forlag (111,- for medl.)  
 "Gabriel Scott, et levnetsløp": kr. 100,- av Truls Erik Dahl  
 Heftet "Gabriel Scotts Høvåg" v. Ingjerd Modal, kr. 90,-  
 Høstens nyhet er at vi i et eget hefte utgir de fire foredragene Jacob Jervell har holdt under Scott-dagene. Pris: kr. 120,-

Bøkene kan kjøpes til medlemspris hos/på:  
 Høvåg Bygdebu, Vesterhus i Høvåg tlf/fax 37 27 45 97  
 Bjørg Adine Michalsen, Taubaneveien 17, Arendal, tlf. 37 09 42 00, 901 57 330  
 Brekkekjær pensjonat tlf. 37 27 52 20 fax 37 27 54 30  
 Ellers kan bøkene kjøpes til ordinær pris hos de fleste bokhandlere på Sørlandet